

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-78/22-1

Lieta C-78/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 7. februāris

Iesniedzējtiesa:

Vrchní soud v Praze (Čehijas Republika)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 24. janvāris

Prasītājs:

ALD Automotive s.r.o.

Otrs lietas dalībnieks apelācijas tievedībā (sākotnējais atbildētājs):

DY, parādnieka *GEDEM-STAV a.s.* maksātnespējas administrators

---

VRCHNÍ SOUD V PRAZE

(Augstā tiesa Prāgā, Čehijas Republika)

[..] Čehijas Republika

[..]

[*omissis*: valsts procesuālo tiesību elementi]

Pamatlietas puses

Prasītāja:

ALD Automotive s.r.o., [..]
ar juridisko adresi: [..] Prāga 10
Čehijas Republika

[..]

Atbildētājs: **DY, [..]**
ar juridisko adresi: [..] Novi Jičína [*Nowy Jiczyn*],
Čehijas Republika
[..]
[..]
parādnieka *GEDEM-STAV a.s.* [..]
ar juridisko adresi: [..] *Pardubice*,
Čehijas Republika

Pamatlietas priekšmets un būtiski lietas fakti

- 1 Prasītāja noslēdza ar uzņēmumu *GEDEM-STAV a.s.*, turpmāk tekstā – “parādnieks”, kustamo lietu nomas līgumus, turpmāk tekstā – “1. līdz 5. līgums” [..], kuru sastāvdaļa bija arī prasītājas *Všeobecné smluvní podmínky operativního leasingu* (vispārīgie operatīvā līzings līguma nosacījumi), turpmāk tekstā – “VLN”.
- 2 Saskaņā ar VLN 4.1.4. pantu prasītājai bija jāizraksta parādniekam atsevišķi rēķini, kas aptver maksājumus, kuri veicami saskaņā ar 1. līdz 5. līgumu, un saskaņā ar VLN 4.1.1. pantu parādniekam bija savlaicīgi jāveic visi pienākošie maksājumi saskaņotā apmērā.
- 3 Prasītāja izrakstīja parādniekam šādus rēķinus, kas aptver nomas maksu saskaņā ar 1. līdz 5. līgumu:
  - [1] 2016. gada 27. aprīļa rēķinu Nr. 005–09316/16 par summu 1762,60 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 14. maijā un aptver nomas maksu par laika posmu no 2016. gada 27. aprīļa līdz šī kalendāra mēneša beigām, pamatojoties uz 4. līgumu;
  - [2] 2016. gada 27. aprīļa rēķinu Nr. 005-09317/16 par summu 1762,60 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 14. maijā un aptver nomas maksu par laika posmu no 2016. gada 27. aprīļa līdz šī kalendāra mēneša beigām, pamatojoties uz 5. līgumu;
  - [3] 2016. gada 2. maija rēķinu Nr. 005-09400/16 par summu 5361,50 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 19. maijā un aptver nomas maksu par laika posmu no 2016. gada 2. maija līdz šī kalendāra mēneša beigām, pamatojoties uz 1. līgumu;
  - [4] 2016. gada 2. maija rēķinu Nr. 005-09401/16 par summu 5361,50 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 19. maijā un aptver nomas maksu par laika posmu no 2016. gada 2. maija līdz šī kalendāra mēneša beigām, pamatojoties uz 2. līgumu;
  - [5] 2016. gada 2. maija rēķinu Nr. 005-09402/16 par summu 5361,50 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 19. maijā un aptver nomas maksu par laika

posmu no 2016. gada 2. maija līdz šī kalendāra mēneša beigām, pamatojoties uz 3. līgumu;

[6] 2016. gada 1. maija rēķinu Nr. 005-10178/16 par summu 26 426,60 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 18. maijā un aptver nomas maksu par 2016. gada maiju, pamatojoties uz 4. un 5. līgumu;

[7] 2016. gada 1. jūnija rēķinu Nr. 005-12822/16 par summu 42 943,40 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 18. jūnijā un aptver nomas maksu par 2016. gada jūniju, pamatojoties uz 2. līgumu;

[8] 2016. gada 1. jūlija rēķinu Nr. 005-15548/16 par summu 42 943,40 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 27. jūlijā un aptver nomas maksu par 2016. jūliju, pamatojoties uz 1. līdz 5. līgumu;

[9] 2016. gada 1. augusta rēķinu Nr. 005-18257/16 par summu 42 943,40 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 18. augustā un aptver nomas maksu par 2016. gada augustu, pamatojoties uz 1. līdz 5. līgumu;

[10] 2016. gada 1. septembra rēķinu Nr. 005-21034/16 par summu 31 932,20 CZK apmērā, kas maksājama 2016. gada 19. septembrī un aptver nomas maksu par 2016. gada septembri, pamatojoties uz 1., 4. un 5. līgumu,

kuri turpmāk tekstā kopā saukti par “rēķiniem”. Parādnieks nav veicis rēķinos norādītos maksājumus.

- 4 Kreditora pieteikuma par parādnieka maksātnespējas pasludināšanu iesniegšanas *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradeckrāloves Apgabaltiesas Hradeckrālovē Pardubices nodaļa, Čehijas Republika), turpmāk tekstā arī – “maksātnespējas tiesa”, rezultātā 2016. gada 27. jūlijā pret parādnieku tika uzsākts maksātnespējas process, kurā maksātnespējas tiesa ar 2017. gada 12. aprīļa lēmumu [...] konstatēja, ka pastāv pamati pasludināt parādnieka maksātnespēju, pasludināja tā bankrotu parādnieka īpašuma likvidācijas kārtībā un iecēla atbildētāju maksātnespējas administratora amatā (turpmāk tekstā atbildētājs tiek arī saukts par “administratoru”).
- 5 Prasītāja iesniedza paziņojumu par parādiem [...], turpmāk tekstā – “paziņojums”, ar kuru viņa paziņoja tostarp [...] par daļējiem parādiem 249 036,42 CZK apmērā, turpmāk tekstā – “1. parāds”, kuru pamats ir līgumi. 1. parāds aptver pamatsummu 206 799,13 CZK apmērā par nokavētiem nomas maksas maksājumiem, likumiskie nokavējuma procenti 12 237,29 CZK apmērā un ar parāda piedziņu saistītās izmaksas 30 000 CZK apmērā, kas atbilst summai 1200 CZK apmērā par katru atsevišķu nomas maksājumu, kuri pienākas saskaņā ar 1. līdz 5. līgumu (kopā 25 maksājumi) un noteikti saskaņā ar *nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence*

údajů o skutečných majitelích [valdības rīkojums Nr. 351/2013 par nokavējuma procentu un ar parāda piedziņu saistīto izmaksu apmēra noteikšanu, likvidatora, likvidācijas administratora un tiesas ieceltā juridiskās personas institūcijas locekļa atlīdzības noteikšanu un atsevišķu *Obchodní věstník* (komercietu oficiālā vēstneša) jautājumu noregulējumu, valsts juridisko un fizisko personu reģistru, trasta fondu uzskaites un datu par faktiskajiem labuma guvējiem uzskaites jautājumiem], turpmāk tekstā – “rīkojums”, 3. pantu.

- 6 Papildu tiesas sēdē, kas notika 2017. gada 30. oktobrī maksātnespējas tiesā un kurā tika veikta parāda pārbaude, parādnieks apšaubīja tostarp 1. parādu principā un tā apmēru 30 000 CZK, norādot, ka izmaksas, kas saistītas ar nomas maksas piedziņu, varētu atzīt tikai tad, ja tās tiktu galīgi piespriestas.
- 7 Prasītāja savlaicīgi iesniedza iebildumu maksātnespējas tiesā, pieprasot atzīt viņai pienākošos parādus, kas tika apstrīdēti, tostarp apstrīdēto parāda pirmo daļu, pamatojot to tādējādi, ka prasījums par izmaksu atlīdzību saskaņā ar rīkojuma 3. pantu rodies jau parādnieka nokavējuma brīdī, un šo viedokli viņa balstīja uz *zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (likuma Nr. 89/2012 Civilkodekss) turpmāk tekstā – “Čehijas Civilkodekss”, 513. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos, turpmāk tekstā – “direktīva”. [...] [*omissis*: turpmāka informācija par maksātnespējas procesu]
- 8 Maksātnespējas tiesa ar 2018. gada 28. maija spriedumu, [...] attiecībā uz 1. parādu, pirmkārt, pieņēma, ka ir pamatotas ar parāda piedziņu saistītās izmaksas 6000 CZK apmērā (sprieduma rezolūīvās daļas I punkts), bet, otrkārt, pārējā daļā noraidīja iebildumu, kas ietver pieprasījumu konstatēt 1. parāda esamību attiecībā uz izmaksām, kas saistītas ar parāda piedziņu, 24 000 CZK apmērā (sprieduma rezolūīvās daļas II punkts). Sava sprieduma pamatojumā maksātnespējas tiesa norādīja (vienkāršoti sakot), ka prasījums par izmaksu kompensāciju saskaņā ar rīkojuma 3. pantu rodas, ja kreditors veic jebkādu darbību attiecībā uz parādnieku, kuras mērķis ir piedzīt parādu; izskatāmajā lietā par šādu darbību var atzīt (tikai) paziņojumu. Maksātnespējas tiesa uzsvēra, ka saskaņā ar rīkojuma 3. pantu ar jēdzienu “katru piedzenamu parādu” ir jāsaprot parādi, kam ir patstāvīgs juridiskais pamats. Tā kā prasītāja esot cēlusi prasību par pieciem līgumiem, viņai esot jāpiešķir kompensācija par izmaksām, kas saistītas ar katra parāda piedziņu, 5×1200 CZK, proti, 6000 CZK apmērā, bet pārējā daļā prasītājas iebildums par šo prasījumu esot jānoraida.
- 9 Prasītāja savlaicīgi apstrīdēja šo spriedumu attiecībā uz rezolūīvās daļas II punktu (kā arī III punktu, kas attiecas uz tiesvedības izmaksām) un lūdza *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā), turpmāk tekstā – “apelācijas tiesa” vai “iesniedzējtiesa”, grozīt spriedumu, nosakot apstrīdētās izmaksu daļas, kas saistīta ar 1. parāda piedziņu, apmēru pamatsummas izteiksmē lielāku par to, kas atzīts sprieduma rezolūīvās daļas I punktā (24 000 CZK), un uzlikt atbildētājam pienākumu atlīdzināt prasītājai tiesvedības izmaksas vai, pakārtoti, atcelt

apstrīdēto sprieduma daļu un nodot lietu pirmās instances tiesai turpmākai izskatīšanai. Vienkāršoti izsakoties, prasītāja it īpaši apgalvoja to, ka:

[1] 1. līdz 5. līgumu ietvaros, kas noslēgti saskaņā ar Čehijas Civilkodeksa 1723. pantu, prasītāja esot izrakstījusi parādniekam atsevišķus rēķinus, kas aptver atsevišķus maksājumus saskaņā ar VLN 4.1.4. pantu, un šie rēķini esot jāuzskata par pieprasījumu samaksāt pienākošos summu vai par parāda, kas izriet no saistībām, veida un tā, kā šis parāds ir jāatmaksā, identifikācijas veidu *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika) viedokļa, kas pausts 2011. gada 19. septembra spriedumā, lietas Nr. 28 Cdo 4936/2010, izpratnē;

[2] parādnieka nokavējums esot saistīts ar 25 konkrētu rēķinu izrakstīšanu, kas jāuzskata par prasījuma par pieprasīto izmaksu, kuras saistītas ar nomas maksas piedziņu, rašanās pamatu saskaņā ar 1. līdz 5. līgumu;

[3] valsts tiesām esot jārikojas saskaņā ar Savienības tiesībām, un līdz ar to tām esot saistošs tostarp direktīvas 2. panta 4. punkts un 3. panta 1. punkts.

- 10 Ar 2019. gada 4. decembra spriedumu [...] *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā) kā apelācijas tiesa, atstāja spēkā *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradeckrāloves apgabaltiesas Pardubices filiālē, Čehijas Republika) 2018. gada 28. maija spriedumu, [...] sprieduma rezolutīvās daļas II un III punktā [...] un nolēma, ka nevienai no pusēm nav tiesību uz apelācijas tiesvedības izmaksu atlīdzību [...]. Sava sprieduma pamatojumā apelācijas tiesa piekrita jēdziena “katrs piedzenams parāds” interpretācijai saskaņā ar rīkojuma 3. pantu, ko veikusi pirmās instances tiesa attiecībā uz atsevišķiem līgumiem (1. līdz 5. līgums), un nepiekrita prasītājas viedoklim, ka šī jēdziena interpretācija esot jāveic attiecībā uz katru rēķinu. Tiesa konstatēja, ka pirmās instances tiesas secinājums atbilst direktīvas 2. panta 4. punktam, un pielīdzināja jēdzienu “pienākošais maksājums” jēdzienam “radies parāds”, kas šīs lietās apstākļos tiek piemērots tādejādi, ka prasītājam pienākas no parādnieka pieci parādi par 1. līdz 5. līgumu, neatkarīgi no mēneša rēķiniem, kas izrakstīti par atsevišķiem nomas maksājumiem.
- 11 [...] [*omissis*: informācija par tiesvedību par konstitucionālo sūdzību, ko prasītāja iesniegusi *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa, Čehijas Republika)]
- 12 [...] [*omissis*: *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) konstatēja, ka *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā), neuzdodot Tiesai prejudiciālo jautājumu, ir pārkāpusi prasītājas tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā, ko viņai garantē konstitūcija].

Piemērojamie tiesību akti

Savienības tiesības

- 13 Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 267. pantā ir noteikts:

“Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par:

a) Līgumu interpretāciju;

b) Savienības iestāžu vai struktūru tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju.

[..]

Ja šādu jautājumu ierosina par lietu, ko izskata dalībvalsts tiesa, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt, tad šai dalībvalsts tiesai jāgriežas Tiesā.”

14 Direktīvas 2., 3., 8., 9., 12., 18., 19. un 22. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Vairumu preču un pakalpojumu iekšējā tirgū uzņēmumi piegādā/sniedz citiem uzņēmumiem un publiskām iestādēm ar atliktas samaksas noteikumiem, tādējādi piegādātājs/pakalpojuma sniedzējs klientam rēķina apmaksai dod laiku, kā puses vienojušās, kā norādīts piegādātāja/pakalpojuma sniedzēja rēķinā vai kā noteikts tiesību aktos.

(3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. Lai gan preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, daudzi ar tiem saistītie rēķini tiek maksāti, ievērojami kavējot termiņu. Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likviditāti un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. Ekonomikas lejupslīdes laikā šādas negatīvas ietekmes risks ievērojami palielinās, jo finansējuma pieejamība ir apgrūtināta.

(8) Šīs direktīvas piemērošanas jomai būtu jāattiecas vienīgi uz maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos. Ar šo direktīvu nebūtu jāreglamentē darījumi ar patērētājiem, procentu maksājumi saistībā ar citiem maksājumiem, t. i., maksājumi atbilstīgi tiesību aktiem par čekiem un pārvedu vekseliem, vai maksājumi zaudējumu kompensācijai, tostarp apdrošināšanas sabiedrību maksājumi. Turklāt dalībvalstīm būtu jāvar šo direktīvu nepiemērot parādiem, uz ko attiecas maksātnespējas procedūras, tostarp procedūras, kuru mērķis ir parādu pārstrukturēšana.

(9) Šai direktīvai būtu jāreglamentē visi komercdarījumi neatkarīgi no tā, vai tos veic starp privātiem vai publiskiem uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, ņemot vērā to, ka publiskās iestādes uzņēmumiem veic ievērojamu maksājumu apjomu. Tādēļ būtu arī jāreglamentē visi komercdarījumi starp galvenajiem līgumslēdzējiem un viņu piegādātājiem un apakšuzņēmējiem.

(12) Maksājuma kavējums ir līguma pārkāpums, kas zemās vai nulles nokavējuma procentu likmes un/vai atlīdzināšanas procedūras ilguma dēļ parādniekiem vairumā dalībvalstu ir kļuvis finansiāli izdevīgs. Lai šo tendenci pavērstu pretējā

virzienā un atturētu no maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama izlēmīga pāreja uz maksājumu tūlītējas veikšanas kultūru, saskaņā ar kuru par redzami netaisnu līguma noteikumu vai praksi vienmēr būtu jāuzskata tas, ka tiek izslēgtas tiesības pieprasīt procentus. Šādai pārejai būtu jāietver arī īpašu noteikumu ieviešana par maksājumu termiņiem un par kreditoriem radušos izmaksu kompensēšanu, un – *inter alia* – par to, ka būtu jāpresumē, ka ir redzami netaisni izslēgt tiesības uz atgūšanas izmaksu kompensāciju.

(18) Rēķini rada pamatu maksājuma pieprasīšanai un ir svarīgi dokumenti preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas darījumu ķēdē, *inter alia*, maksājuma veikšanas termiņa noteikšanā. Šīs direktīvas nolūkā dalībvalstīm būtu jāveicina tādu sistēmu izveide, kas sniedz juridisku noteiktību attiecībā uz konkrēto dienu, kad parādnieki saņem rēķinus, tostarp e-rēķinu jomā, kurā rēķinu saņemšana varētu radīt elektroniskus apstiprinājumus un kuru daļēji reglamentē noteikumi par rēķiniem, kas ietverti Padomes Direktīvā 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

(19) Lai atturētu [no] maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama taisnīga kompensācija kreditoriem par atgūšanas izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ. Atgūšanas izmaksās būtu jāiekļauj arī saistītās administratīvās izmaksas un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ, un tām šajā direktīvā būtu jāparedz fiksēta minimālā summa, ko var piemērot kopā ar nokavējuma procentiem. Fiksētas summas veidā noteiktas kompensācijas mērķim vajadzētu būt ar atgūšanu saistīto administratīvo un iekšējo izmaksu samazināšanai. Atgūšanas izmaksu kompensācija būtu jānosaka, neskarot valstu noteikumus, saskaņā ar kuriem attiecīgās valsts tiesa var piešķirt kreditoram kompensāciju par jebkādu papildu kaitējumu, kas saistīts ar parādnieka maksājuma kavējumu.

(22) Šai direktīvai nevajadzētu likt šķēršļus maksājumu veikšanai pa daļām vai nevienmērīgai maksājumu veikšanai. Tomēr katrs maksājums vai tā daļa būtu jāveic saskaņā ar līguma noteikumiem, un tam būtu jāpiemēro šajā direktīvā izklāstītie noteikumi par maksājuma kavējumu.”

15 Direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“1. Šīs direktīvas mērķis apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un jo īpaši MVU konkurētspēju.

2. Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos.

3. Dalībvalstis var šo direktīvu nepiemērot parādiem, uz kuriem attiecas pret parādnieku vērstas maksātnespējas procedūras, tostarp parādu pārstrukturēšanas procedūras.”

- 16 Direktīvas 2. panta 1., 3., 4. un 5. punkts nosaka, ka tajā ir piemērojamas šādas definīcijas:

“1) “komercdarījumi” ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

3) “uzņēmums” ir organizācija, kas nav publiska iestāde un kas darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību, pat ja šo darbību veic viena persona;

4) “maksājuma kavējums” ir maksājuma neveikšana līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ja ir izpildīti 3. panta 1. punktā vai 4. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi;

5) “nokavējuma procenti” ir likumiskie nokavējuma procenti vai procenti, par kuru likmi uzņēmumi vienojušies, ievērojot 7. pantu;

[..]”

- 17 Direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus; un

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu.”

- 18 Šīs direktīvas 5. pantā ir noteikts:

“Šī direktīva neskar pušu tiesības saskaņā ar piemērojamo valsts tiesību aktu attiecīgajiem noteikumiem vienoties par maksājumu grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām. Šādos gadījumos, ja kāda no šīm daļām netiek samaksāta līdz dienai, par ko puses ir vienojušās, šajā direktīvā paredzētos procentus un kompensāciju aprēķina, pamatojoties tikai uz nokavēto maksājumu summām.”

- 19 Direktīvas 6. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. vai 4. pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu EUR 40 apjomā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētā fiksētā summa ir maksājama bez vajadzības atgādināt un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām.”

Čehijas tiesības

- 20 Čehijas Civillkodeksa 2. panta trešajā daļā ir noteikts:
- “Tiesību normas interpretācija un piemērošana nedrīkst būt pretrunā ar vispārpieņemtiem morāles principiem vai novest pie nežēlības vai negodīguma, kas aizskar parastā cilvēka jūtīgumu.”
- 21 Čehijas Civillkodeksa 513. pantā ir noteikts:
- “Procentiem par noteiktu parādu, nokavējuma procentiem un izmaksām, kas saistītas ar šī parāda piedziņu, ir akseuārs raksturs.”
- 22 Čehijas Civillkodeksa 1721. pantā ir noteikts:
- “Saistību ietvaros kredītoram ir tiesības prasīt parādniekam konkrētu saistību izpildi un parādniekam ir pienākums apmierināt šīs tiesības, atmaksājot parādu.”
- 23 Čehijas Civillkodeksa 1968. pantā ir noteikts:
- “Ja parādnieks neatmaksā savu parādu pareizi un savlaicīgi, rodas nokavējums. Parādnieks neatbild par kavējumu, ja viņš nevar atmaksāt parādu kreditora nokavējuma dēļ.”
- 24 Čehijas Civillkodeksa 2. pantā ir noteikts:
- “Nokavējuma procentu apmērs atbilst *Česká národní banka* (Čehijas Nacionālās bankas, Čehijas Republika) noteiktajai ikgadējai *repo* atsaucēs likmei, kas palielināta par astoņiem procentpunktiem un kas piemērojama attiecīgā kalendārā pusgada, kurā radies nokavējums, pirmajā dienā.
- 25 Čehijas Civillkodeksa 3. pantā ir noteikts:
- “Savstarpējo saistību starp komersantiem gadījumā vai ja savstarpējas saistības starp komersantu un valsts iestādi, kas veic pasūtījumu saskaņā ar publisko iepirkumu tiesībām, veido pienākums piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus līgumslēdzējai iestādei, ar katra parāda piedziņas saistīto izmaksu minimālais apmērs ir 1200 CZK.”

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 26 Iesniedzējtiesa, kurai ir tiesas statuss un kuras nolēmumus saskaņā ar valsts tiesību sistēmu nevar pārsūdzēt ar (parastiem) tiesību aizsardzības līdzekļiem (LESD 267. pants), secināja, ka ir jāvēršas Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu atrisināt jautājumus, kas attiecas uz [...] direktīvas interpretāciju.
- 27 Iesniedzējtiesas izskatāmajā jautājumā runa ir par tā izvērtēšanu, kā direktīvas mērķiem jāinterpretē jēdziens “komercdarījums” līgumu par atkārtotiem vai turpinātiem maksājumiem gadījumā, no kuriem izrietošajiem prasījumiem

kreditors pastāvīgi izraksta parādniekam rēķinus. Šajā lietā var pieņemt vairākus iespējamus interpretācijas rezultātus; konkrēti, direktīvas 6. panta 1. punkta, kā arī 3. un 4. panta mērķiem ar jēdzienu “komercdarījums” var saprast:

- (a) katru atsevišķu maksājumu, kas paredzēts līgumā, piemēram, mēneša nomas maksu, kā arī citus patstāvīgus prasījumus, kas izriet no līguma (kaitējuma atlīdzību u. tml.);
  - (b) katru līgumā paredzētu maksājumu, kas iesniegts norēķiniem, piemēram, vairāku daļēju prasījumu, kas norādīti vienā rēķinā, summu;
  - (c) līgumā paredzēto prasījumu summu, kuriem vienlaikus radies prasījums par nokavējuma procentiem;
  - (d) līgumā paredzēto prasījumu par atkārtotiem vai ilgstošiem maksājumiem (piemēram, nomas maksu) summu, turklāt citi prasījumi, kas izriet no tā paša līguma (piemēram, līgumsodi), ir atsevišķi darījumi;
  - (e) visu prasījumu, kas izriet no viena līguma, kurš tiek uzstatīts par kopīgu līgumisku pamatu, summu.
- 28 Jāpievērš uzmanība arī tam, ka prasījuma par noteiktu summu 40 EUR apmērā rašanās ir saistīta ar brīdi, kad komercdarījuma ietvaros rodas prasījums par nokavējuma procentu samaksu (direktīvas 6. panta 1. punkts), taču Čehijas tiesību aktu noteikumi, kas attiecas uz noteiktas summas prasījumiem 1200 CZK apmērā, tieši neregulē prasījuma rašanās brīdi (rīkojuma 3. pants).
- 29 Ņemot vērā iepriekš minēto, iesniedzējtiesa uzskata, ka nav skaidrs, vai direktīvas mērķis tiek sasniegts, ja vienai vienreizējai atlīdzībai būtu jāsedz vairāki nokavēti maksājumi, kas izriet no viena līguma, vai pretēji – vai direktīvas mērķis tiktu sasniegts, ja atlīdzība par katru nokavēto daļējo maksājumu tiktu piemērota apjomā, pat ja nokavētie maksājumi attiecas tikai uz nelielām summām (jo īpaši ja tie būtu mazāki vai pat ievērojami mazāki par vienreizējas atlīdzības summu). Saskaņā ar Čehijas tiesību aktiem šādos gadījumos varētu apsvērt, vai šāda prasījuma pamatotības atzīšana nav pretrunā ar vispārpieņemtiem morāles principiem (Čehijas Civillikuma 2. panta trešā daļa), un līdz ar to būtu pamatoti attiekties piešķirt atlīdzību.
- 30 Pilnības labad iesniedzējtiesa piebilst, kas Eiropas Savienības Tiesā notiek tiesvedība sakarā ar 2020. gada 5. novembra lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu [...], lieta Nr. C-585/20 [...], kurā pirmā prejudiciālā jautājuma saturs ir līdzīgs iesniedzējtiesas uzdotā pirmā prejudiciālā jautājuma saturam. Taču, ņemot vērā, ka pirmais prejudiciālais jautājums, kas uzdots lietā C-585/20, attiecas vispirms uz direktīvas 6. panta 1. punkta piemērošanu administratīvajā procesā, iesniedzējtiesa nav pārliecināta, ka atbilde uz šo prejudiciālo jautājumu būs atbilstošs pamats, lai sniegtu atbildi uz tās izskatāmajiem jautājumiem.

Prejudiciālie jautājumi

31 Iepriekš minēto iemeslu dēļ iesniedzējtiesa uzdod Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu:

[1]) Kādiem kritērijiem ir jābūt izpildītiem, lai rastos prasījums par vismaz fiksētas summas 40 EUR apmērā piedziņu, par kuru ir runa Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos, līgumu par atkārtotiem vai turpinātiem maksājumiem gadījumā?

[2]) Vai dalībvalstu tiesas var atteikties apmierināt prasījumu, par kuru ir runa iepriekš minētās direktīvas 6. panta 1. punktā, vispārīgo civiltiesību noteikumu piemērošanas dēļ?

[3]) Apstiprinošās atbildes uz otro jautājumu gadījumā – kādiem nosacījumiem ir jābūt izpildītiem, lai dalībvalstu tiesas varētu atteikties piespriest prasījuma, par kuru ir runa iepriekš minētās direktīvas 6. panta 1. punktā, summu?

Prāgā, 2022. gada 24. janvārī

[..]

[..] [*omissis*: paraksts]

DARBA VERSIJA